ROZSUDOK SÚDU PRVÉHO STUPŇA (štvrtá komora)

z 10. mája 2006 *

Vo veci T-395/04,

**Air One SpA,** so sídlom v Chieti (Taliansko), v zastúpení: G. Belotti a M. Padellaro, advokáti,

žalobca,

proti

**Komisii Európskych spoločenstiev,** v zastúpení: V. Di Bucci a E. Righini, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovanej,

ktorej predmetom je návrh založený na článku 232 ES na vyslovenie, že Komisia porušila svoje povinnosti tým, že neprijala rozhodnutie týkajúce sa sťažnosti podanej žalobcom 22. decembra 2003 týkajúcej sa pomoci, ktorú nezákonne poskytla Talianska republika leteckej spoločnosti Ryanair,

* Jazyk konania: taliančina.

SÚD PRVÉHO STUPŇA
EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV (štvrtá komora),

v zložení: predseda komory H. Legal, sudcovia P. Lindh a V. Vadapalas,
tajomník: J. Palacio González, hlavný referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 11. januára 2006,

vyhlásil tento

**Rozsudok**

## Skutkový stav

1 Listom z 22. decembra 2003 doručil žalobca Komisii sťažnosť a označil pomoc, ktorú talianske úrady nezákonne poskytli leteckej spoločnosti Ryanair vo forme zníženia cien letiskových služieb a pomoci. Žalobca vyzýva Komisiu, aby uložila Talianskej republike povinnosť pozastaviť poskytovanie tejto pomoci.

2 Keďže táto sťažnosť zostala nezodpovedaná, žalobca požiadal Komisiu listom z 26. januára 2004, aby potvrdila jej prijatie.

3 Listom zo 17. februára 2004 Komisia potvrdila prijatie sťažnosti, ktorú zaevidovala 29. decembra 2003. Komisia požiadala žalobcu, aby oznámil, či Komisia môže odhaliť jeho meno talianskym orgánom, alebo aby jej v prípade zápornej odpovede doručil nedôvernú verziu sťažnosti.

4 Listom z 23. februára 2004 žalobca v rámci čakania na odpoveď vyzval Komisiu, aby začala vyšetrovanie označenej pomoci.

5 Telefaxom z 1. marca 2004 žalobca zaslal Komisii nedôvernú verziu svojej sťažnosti.

6 Dňa 11. júna 2004 v rámci čakania na odpoveď vyzval žalobca formálne Komisiu podľa článku 232 ES, aby zaujala stanovisko k jeho sťažnosti.

7 Listom z 9. júla 2004 zaslala Komisia sťažnosť žalobcu talianskym orgánom s výzvou, aby overili pravdivosť jej obsahu a odpovedali v lehote troch týždňov. Na žiadosť talianskych orgánov sa táto lehota predĺžila do 30. septembra 2004.

8 Telefaxom z 13. septembra 2004 informovala Komisia žalobcu, že nedôverná verzia jeho sťažnosti bola zaslaná talianskym orgánom 9. júla 2004 a že im bola stanovená lehota na odpoveď do 30. septembra 2004.

**Konanie a návrhy účastníkov konania**

9 Žalobca podal túto žalobu návrhom podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 5. októbra 2004.

10 Prednesy účastníkov konania a ich odpovede na otázky, ktoré im Súd prvého stupňa položil, boli vypočuté na verejnom pojednávaní 11. januára 2006.

11 Žalobca navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

— vyhlásil, že Komisia porušila povinnosti, ktoré jej vyplývajú zo Zmluvy ES tým, že napriek formálnej výzve neprijala stanovisko k sťažnosti podanej 22. decembra 2003 týkajúcej sa štátnej pomoci, ktorú nezákonne poskytli talianske orgány leteckému prepravcovi Ryanair,

— nariadil Komisii, aby bezodkladne prijala stanovisko k tejto sťažnosti a k požadovaným zabezpečovacím opatreniam,

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania, aj keby už pominul dôvod rozhodnúť z dôvodu, že Komisia prijme akt počas konania.

12 Komisia navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

— vyhlásil žalobu za neprípustnú alebo subsidiárne za nedôvodnú,

— zaviazal žalobcu na náhradu trov konania.

**O prípustnosti**

*Tvrdenia účastníkov konania*

13 Komisia tvrdí, že žaloba je neprípustná, pretože žalobca nepreukázal, že je priamo a osobne dotknutý rozhodnutím, ktoré Komisia napriek povinnosti neprijala. Keďže žalobca dostatočne nepreukázal, že označené opatrenia sa dotkli jeho záujmov, nemá aktívnu legitimáciu.

14 Komisia usudzuje, že je povinnosťou žalobcu preukázať veľkosť zásahu do jeho postavenia na trhu (uznesenie Súdu prvého stupňa z 27. mája 2004, Deutsche Post a DHL/Komisia, T-358/02, Zb. s. II-1565, bod 37) bez ohľadu na štádium konania, na záver ktorého Komisia prijala rozhodnutie, ktoré je predmetom žaloby o neplatnosť. Ľutuje však, že judikatúra Súdu prvého stupňa sa vyvinula smerom k väčšej prípustnosti. Tým, že sa touto judikatúrou priznalo postavenie dotknutej strany v zmysle článku 88 ods. 2 ES a v dôsledku toho aktívna legitimácia každému podniku, ktorý sa odvoláva aj na nepodstatný konkurenčný vzťah, dosiahlo sa tým, že podmienka stanovená v článkoch 230 ES a 232 ES, podľa ktorej musí byť jednotlivec priamo a osobne dotknutý rozhodnutím, aby mohol požadovať jeho zrušenie alebo napadnúť nečinnosť jeho autora, bola zbavená svojho obsahu.

Komisia dodáva, že jej pochybnosti sú spojené s pochybnosťami, ktoré vyjadril generálny advokát Jacobs vo svojich návrhoch z 24. februára 2005 k rozsudku Súdneho dvora z 13. decembra 2005, Komisia/Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum (C-78/03 P, Zb. s. I-10737). Vyzýva Súd prvého stupňa, aby prijal prísnejší prístup ku kritériám prípustnosti v súlade s cestou, ktorú zvolil Súdny dvor vo svojom rozsudku z 25. júla 2002, Unión de Pequeños Agricultores/Rada (C-50/00 P, Zb. s. I-6677), a v rozsudku z 1. apríla 2004, Komisia/Jégo-Quéré (C-263/02 P, Zb. s. I-3425).

15 Komisia usudzuje, že žalobca nepreukázal, že je podstatne dotknutý štátnymi opatreniami, ktoré označuje, predovšetkým pokiaľ ide o ich vplyv na jeho konkurenčné postavenie. Samotná skutočnosť, že je potenciálnym konkurentom príjemcu označených štátnych opatrení, nepostačuje na to, aby bol žalobca považovaný za „priamo a osobne dotknutého".

16 Bez toho, aby Komisia požadovala až úplnú zhodu medzi leteckými linkami, ktoré zabezpečujú žalobca a Ryanair, usudzuje, že je povinnosťou žalobcu preukázať existenciu substitučného vzťahu medzi jeho linkami a linkami Ryanairu. V prejednávanom prípade je konkurenčný vzťah medzi Ryanairom a žalobcom zanedbateľný. V skutočnosti totiž len linku medzi Rímom a Frankfurtom zabezpečujú obe spoločnosti. Žalobca však prevádzkuje túto linku v spolupráci so spoločnosťou Lufthansa vo forme dohody o delení kódov. Nemožno sa preto domnievať, že lety na tejto linke možno považovať za lety vyhradené žalobcovi.

17 Žalobca tvrdí, že žaloba je prípustná.

18 Po prvé, prehnane reštriktívny výklad podmienok prípustnosti, ktorý navrhla Komisia, nezodpovedá aktuálnemu stavu judikatúry Súdu prvého stupňa (pozri rozsudok Súdu prvého stupňa z 1. decembra 2004, Kronofrance/Komisia, T-27/02, Zb. s. II-4177, bod 34 a tam citovanú judikatúru).

19 Po druhé je zjavné, že žalobca je ako potenciálny konkurent Ryanairu dotknutou stranou v zmysle článku 88 ods. 2 ES. Jeho rast je brzdený pomocou poskytnutou Ryanairu, najmä na linkách s odletom z talianskych letísk v Ríme (Ciampino), Miláne (Bergame, Orio al Serio), Pescare, Alghero a Benátkach (Trévise).

20 Po tretie žalobca zdôrazňuje, že ak by nebol priamo a osobne dotknutý pomocou poskytnutou jeho konkurentovi Ryanairu, nevenoval by svoje zdroje na zrušenie tejto pomoci a na podanie žaloby.

21 Po štvrté téza o neprípustnosti, ktorú presadzuje Komisia, je v rozpore s cieľmi Zmluvy v oblasti kontroly pomoci. Sťažnosti tretích spoločností totiž prispievajú k efektívnosti výkonu výlučných právomocí Komisie v tejto oblasti.

22 Po piate, pokiaľ ide o pravidlá hospodárskej súťaže uplatniteľné na podniky, judikatúra už uznala prípustnosť žalôb určených na kontrolu rozhodnutí alebo nečinnosti Komisie, ak jej bola podaná sťažnosť oznamujúca existenciu porušenia (rozsudok Súdneho dvora z 25. októbra 1977, Metro/Komisia, 26/76, Zb. s. 1875, bod 13). Tieto zásady sa musia rovnako uplatňovať v oblasti štátnej pomoci. Žalobca osobitne uvádza, že Súd prvého stupňa už posvätil prípustnosť žaloby potenciálneho konkurenta proti rozhodnutiu v oblasti kontroly koncentrácií (rozsudok Súdu prvého stupňa z 3. apríla 2003, BaByliss/Komisia, T-114/02, Zb. s. II-1279).

23 Po šieste žalobca tvrdí, že Komisia sa nemôže odvolávať na uznesenie Deutsche Post a DHL/Komisia, už citované, aby poprela podstatné ovplyvnenie jeho záujmov. Toto uznesenie sa týkalo žaloby o neplatnosť rozhodnutia prijatého podľa článku 88 ods. 2 ES na záver konania vo veci formálneho vyšetrovania pomoci, v rámci ktorého boli tretie osoby riadne vyzvané, aby predložili svoje pripomienky.

*Posúdenie Súdom prvého stupňa*

24 Na úvod je namieste skonštatovať neprípustnosť návrhu žalobcu, aby Súd prvého stupňa nariadil Komisii, aby bezodkladne prijala stanovisko k jeho sťažnosti a žiadosti o zabezpečovacie opatrenia. Sudca Spoločenstva nemá právomoc vydávať príkazy inštitúcii v rámci žaloby založenej na článku 232 ES. Súd prvého stupňa má možnosť len skonštatovať nečinnosť. Následne je podľa článku 233 ES povinnosťou dotknutej inštitúcie prijať opatrenia na vykonanie rozsudku Súdu prvého stupňa (rozsudky Súdu prvého stupňa z 24. januára 1995, Ladbroke/Komisia, T-74/92, Zb. s. II-115, bod 75, a z 9. septembra 1999, UPS Europe/Komisia, T-127/98, Zb. s. II-2633, bod 50).

25 Pokiaľ ide o prípustnosť návrhu na skonštatovanie nečinnosti Komisie, je dôležité zdôrazniť, že články 230 ES a 232 ES stanovujú tú istú metódu podania žaloby. Z toho vyplýva, že aj keď štvrtý odsek článku 230 ES umožňuje jednotlivcom podať žalobu o neplatnosť aktu inštitúcie, ktorého nie sú adresátmi, ak sa ich tento akt týka priamo a osobne, tretí odsek článku 232 ES sa musí takisto vykladať tak, že im poskytuje možnosť podať žalobu pre nečinnosť proti inštitúcii, ktorá neprijala akt, ktorý by sa ich týkal rovnakým spôsobom (rozsudok Súdneho dvora z 26. novembra 1996, T. Port, C-68/95, Zb. s. I-6065, bod 59).

26 Je preto vhodné preskúmať, či by žalobca mohol podať žalobu o neplatnosť aspoň jedného aktu, ktorý by Komisia mohla prijať na záver predbežného preskúmania pomoci podľa článku 88 ods. 3 ES a ktorý by obsahoval, že buď označené opatrenia nepredstavujú pomoc, že predstavujú pomoc, ale sú zlučiteľné so spoločným trhom, alebo že je nevyhnutné začať konanie podľa článku 88 ods. 2 ES.

27 Judikatúra už uznala prípustnosť žaloby konkurenta príjemcu pomoci, ktorým žiadal vyslovenie o nečinnosti Komisie prijať rozhodnutie v rámci fázy predbežného preskúmania pomoci stanoveného v článku 88 ods. 3 ES (rozsudky Súdu prvého stupňa z 15. septembra 1998, Gestevisión Telecinco/Komisia, T-95/96, Zb. s. II-3407, body 57 až 70, a z 3. júna 1999, TF1/Komisia, T-17/96, Zb. s. II-1757, body 26 až 36).

28 Komisia sa bráni uplatneniu tohto riešenia na prejednávaný prípad. Jej kritika sa dá v podstate vyjadriť v troch bodoch.

29 Po prvé uvádza, že postavenie dotknutej strany v zmysle článku 88 ods. 2 ES by nemalo postačovať na záver, že žaloba konkurenta je prípustná. Bolo by potrebné, aby tento konkurent preukázal podstatné ovplyvnenie jeho záujmov v súlade s požiadavkami judikatúry pre prípustnosť žalôb proti rozhodnutiam prijatým na začiatku konania vo veci formálneho zisťovania pomoci stanoveného v článku 88 ods. 2 ES.

30 V tejto súvislosti je namieste pripomenúť, že ak Komisia konštatuje bez začatia konania vo veci formálneho zisťovania stanoveného v článku 88 ods. 2 ES rozhodnutím založeným na odseku 3 tohto článku, že štátna pomoc je zlučiteľná so spoločným trhom, osoby, v ktorých prospech sú v článku 88 ods. 2 ES stanovené procesné záruky, môžu presadiť ich dodržanie, len keď majú možnosť toto rozhodnutie napadnúť pred sudcom Spoločenstva (rozsudky Súdneho dvora z 19. mája 1993, Cook/Komisia, C-198/91, Zb. s. I-2487, bod 23; z 15. júna 1993, Matra/Komisia, C-225/91, Zb. s. I-3203, bod 17, a z 2. apríla 1998, Komisia/Sytraval a Brink's France, C-367/95 P, Zb. s. I-1719, bod 40).

31 Preto vyhlasuje sudca Spoločenstva žalobu o neplatnosť takéhoto rozhodnutia podanú dotknutou stranou v zmysle článku 88 ods. 2 ES za prípustnú, keď chce

žalobca podaním žaloby hájiť svoje procesné práva, ktoré má podľa posledného uvedeného ustanovenia (rozsudky Cook/Komisia, už citovaný, body 23 až 26, a Matra/Komisia, už citovaný, body 17 až 20).

32 Ak však žalobca spochybňuje odôvodnenosť rozhodnutia, ktorým bola posúdená samotná štátna pomoc alebo rozhodnutia prijatého na záver konania vo veci formálneho zisťovania, samotná skutočnosť, že sa môže považovať za dotknutú stranu v zmysle článku 88 ods. 2 ES, nemôže stačiť na uznanie prípustnosti žaloby. Žalobca teda musí dokázať, že má osobitné postavenie v zmysle rozsudku Súdneho dvora z 15. júla 1963, Plaumann/Komisia (25/62, Zb. s. 197). Je tomu tak najmä v prípade, keď žalobcove postavenie na trhu je podstatne dotknuté štátnou pomocou, ktorá je predmetom predmetného rozhodnutia (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora z 28. januára 1986, Cofaz a i./Komisia, 169/84, Zb. s. 391, body 22 až 25, a uznesenie Súdneho dvora z 18. decembra 1997, Sveriges Betodlares a Henrikson/Komisia, C-409/96 P, Zb. s. I-7531, bod 45).

33 Táto judikatúra, nedávno potvrdená už citovaným rozsudkom Komisia/Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, tak svedčí o dôležitosti, ktorú treba spájať s rôznymi fázami konania o preskúmaní pomoci, čo Komisia na pojednávaní uznala. Komisia sa tak nemôže účinne odvolať na už citované uznesenie Deutsche Post a DHL/Komisia, aby došla k záveru, že žaloba je neprípustná z dôvodu, že postavenie žalobcu na relevantnom trhu by nebolo podstatne ovplyvnené poskytnutím označených opatrení. Uvedené uznesenie o neprípustnosti založené na neexistencii podstatného ovplyvnenia konkurenčného postavenia dvoch žalujúcich podnikov bolo vydané vo veci, v ktorej bola žaloba podaná proti rozhodnutiu Komisie prijatému na začiatku konania stanoveného v článku 88 ods. 2 ES, v rámci ktorého boli dotknuté strany riadne vyzvané, aby predložili svoje pripomienky.

34 Treba preto zamietnuť tvrdenie Komisie, aby sa na všetky žaloby proti rozhodnutiam v oblasti štátnej pomoci rozšírili podmienky prípustnosti uplatniteľné na žaloby proti

rozhodnutiam prijatým na začiatku konania vo veci formálneho zisťovania stanoveného v článku 88 ods. 2 ES alebo na žaloby proti rozhodnutiam prijatým na základe článku 88 ods. 3 ES, ktoré nie sú určené na zabezpečenie procesných záruk dotknutých strán, ale na popretie dôvodnosti rozhodnutí.

35 Po druhé Komisia namieta, že žalobcu nemožno stavať na úroveň dotknutej strany, ktorá má procesnú spôsobilosť, pretože nepreukázal, že je podstatne ovplyvnený označenou pomocou.

36 Táto námietka sa musí takisto zamietnuť. Podľa ustálenej judikatúry sú totiž dotknutými stranami v zmysle článku 88 ods. 2 ES osoby, podniky alebo združenia eventuálne ovplyvnené poskytnutím štátnej pomoci vo svojich záujmoch, t. j. zvlášť podniky a profesijné organizácie súťažiace s príjemcami tejto štátnej pomoci (rozsudky Súdneho dvora zo 14. novembra 1984, Intermills/Komisia, 323/82, Zb. s. 3809, bod 16; Komisia/Sytraval a Brink's France, už citovaný, bod 41, a Komisia/Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, už citovaný, bod 36). Judikatúra, ktorá vzišla z už citovaného rozsudku Intermills/Komisia, sa týkala článku 1 písm. h) nariadenia Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy o ES (Ú. v. ES L 83, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 339), ktorý uvádza, že pojem dotknutá strana znamená „akýkoľvek členský štát a akúkoľvek osobu, podnikateľa alebo združenie podnikateľov, ktorých záujmy možno ovplyvniť poskytnutím pomoci, najmä príjemca pomoci, konkurujúci si podnikatelia a obchodné združenia". Postavenie dotknutej strany teda nie je vyhradené podnikom, ktoré sú podstatne ovplyvnené poskytnutím pomoci.

37 Po tretie Komisia namieta, že potenciálneho konkurenta nemožno považovať za dotknutú stranu s procesnou spôsobilosťou.

38 Keďže v prejednávanej veci je žalobca už prítomný na talianskom trhu pravidelných služieb leteckej osobnej dopravy, nemožno mu zamietnuť postavenie dotknutej strany z jediného dôvodu, že linky, ktoré prevádzkuje, sa úplne nezhodujú s linkami príjemcu predmetných opatrení. Na účely preskúmania prípustnosti postačuje skonštatovať, že žalobca je konkurentom príjemcu označených štátnych opatrení v rozsahu, v akom tieto dva podniky priamo alebo nepriamo prevádzkujú pravidelné služby leteckej osobnej dopravy z talianskych, najmä regionálnych, letísk alebo na ne.

39 Pokiaľ ide o medzinárodné spojenia, žalobca ponúka takéto služby konkrétne medzi Rímom a Frankfurtom, dvoma mestami, kde spojenie zabezpečuje aj Ryanair. Iste, žalobca túto linku neprevádzkuje priamo so strojmi z vlastnej flotily, ale uzavrel dohodu o delení kódov so spoločnosťou Lufthansa. Táto okolnosť však neumožňuje ignorovať skutočnosť, že žalobca mohol verejnosti ponúkať prepravné služby medzi týmito dvoma mestami. Keďže žalobca už disponuje flotilou, je spôsobilý okrem toho rozvinúť svoju činnosť do iných destinácií, kde spojenie zabezpečuje aj Ryanair. Pokiaľ ide o národné spojenia, musí sa skonštatovať, že aj keď v čase skutkových okolností Ryanair neprevádzkoval linky spájajúce talianske mestá, nič neumožňuje vylúčiť, že by tak nemohol urobiť neskôr v priamej konkurencii so žalobcom.

40 Tieto okolnosti umožňujú na účely preskúmania prípustnosti odhaliť medzi žalobcom a príjemcom označených opatrení existenciu dostatočného konkurenčného vzťahu.

41 V dôsledku toho je žalobca dotknutou stranou v zmysle článku 88 ods. 2 ES. Je preto ako dotknutá strana oprávnený napadnúť rozhodnutie Komisie prijaté na základe článku 88 ods. 3 ES s cieľom dosiahnuť rešpektovanie jeho procesných práv. Za týchto podmienok je oprávnený navrhnúť, aby Súd prvého stupňa vyslovil prípadnú

nečinnosť Komisie, pretože nemožno vylúčiť, že Komisia prijme stanovisko k jeho sťažnosti bez začatia konania vo veci formálneho zisťovania.

42 Žaloba je preto prípustná.

## O veci samej

*Tvrdenia účastníkov konania*

43 Žalobca tvrdí, že Komisia bola povinná rozhodnúť o jeho sťažnosti v primeranej lehote od jej podania. Táto lehota je o to kratšia, čím presnejšia je sťažnosť zaslaná Komisii. Komisia nesmie donekonečna predlžovať predbežné preskúmanie štátnych opatrení, ktoré sú predmetom sťažnosti podľa článku 88 ES, pretože tak ako v prejednávanom prípade súhlasila, že podnikne takéto preskúmanie (rozsudok Gestevisión Telecinco/Komisia, už citovaný, body 72 až 74). Prípadné rozhodnutie Komisie nepodniknúť preskúmanie vo veci samej a nevyhovieť sťažnosti alebo zamietnuť žiadosť o zabezpečovacie opatrenia musí byť o to skôr prijaté v oveľa kratšej lehote.

44 V prejednávanom prípade Komisia nerešpektovala túto povinnosť, pretože zostala nečinná deväť mesiacov. Žalobca zdôrazňuje nerozumnosť prístupu Komisie, ktorá sa počas jedenástich mesiacov, ktoré nasledovali po doručení sťažnosti, obmedzila len na preposlanie sťažnosti talianskym orgánom. Komisia v rámci tohto konania neuviedla žiadnu inú skutočnosť, ktorá by umožnila overiť existenciu čo i najmenšieho vyšetrovacieho úkonu počas tohto obdobia. Jej výlučne pasívna úloha je nezlučiteľná so zásadou riadneho úradného postupu. Ide teda o zdržanie sa konania, ktoré predstavuje nečinnosť v zmysle článku 232 ES.

45 Žalobca uvádza, že táto nečinnosť bije o to viac do očí, že predmetná pomoc sa týka podniku Ryanair, ktorého financovanie už bolo predmetom vyšetrovania zo strany generálneho riaditeľstva Komisie „Energia a transport" špecializovaného na uplatňovanie štátnej pomoci v leteckom odvetví, ktorému bola adresovaná sťažnosť (rozhodnutie Komisie 2004/393/ES z 12. februára 2004 o výhodách, ktoré priznali Valónsky región a Brussels South Charleroi Airport leteckej spoločnosti Ryanair v súvislosti s jeho začatím prevádzky v Charleroi, Ú. v. EÚ L 137, s. 1). Pokiaľ ide o existenciu štátnych zdrojov, žalobca takisto uvádza, že okrem letiska Rome Ciampino vlastnia verejné subjekty majoritne všetky spoločnosti, ktoré spravujú letiská uvedené v jeho sťažnosti.

46 Komisia sa mala aspoň vyjadriť v primeranej lehote o žiadosti o zabezpečovacie opatrenia uvedenej v jeho sťažnosti v súlade s článkom 11 nariadenia č. 659/1999.

47 Komisia popiera dôvodnosť týchto tvrdení.

48 Po prvé pripomína, že sťažovatelia nie sú adresátmi rozhodnutí v oblasti štátnej pomoci vrátane tých o nezačatí konania vo veci formálneho zisťovania pomoci uvedeného v článku 88 ods. 2 ES (rozsudok Komisia/Sytraval a Brink's France, už citovaný, bod 45). Jedinými adresátmi týchto rozhodnutí sú členské štáty. V dôsledku toho je Komisia povinná konať len vo vzťahu k dotknutým členským štátom, pokiaľ ide o predmetné štátne opatrenia.

49 Po druhé Komisia tvrdí, že jej prvoradou povinnosťou po podaní sťažnosti v oblasti štátnej pomoci je preskúmať túto sťažnosť a prípadne vypočuť dotknutý členský štát, aby mohla rozhodnúť, či je potrebné začať konanie. Pripomína, že nariadenie č. 659/1999 (článok 10, článok 11 ods. 1 a 2, a článok 20 ods. 2) jej ukladá povinnosť

bez meškania preskúmať získané informácie a požiadať o informácie daný členský štát. Na začiatku tohto fázy predbežného vyšetrovania má teda Komisia povinnosť prijať stanovisko a oznámiť ho sťažovateľovi alebo ho informovať, že neexistujú dostatočné dôvody na vyjadrenie stanoviska.

50 Komisia tvrdí, že dodržala tieto povinnosti. Predovšetkým uvádza, že listom zo 17. februára 2004 informovala žalobcu, že príslušné útvary analyzovali poskytnuté informácie a overovali, či možno konať smerom k talianskym orgánom. Komisia pripomína, že pri tejto príležitosti sa opýtala žalobcu na prípadnú dôvernosť informácií obsiahnutých v jeho sťažnosti. Tento list teda preukazuje, že jeho sťažnosť sa už skúmala vo februári.

51 Ďalej sa Komisia listom z 9. júla 2004 opýtala talianskych orgánov na opatrenia uvedené v sťažnosti, aby zhromaždila informácie a doplnkové upresnenia k informáciám získaným zo sťažnosti. Informovala o tom žalobcu 13. septembra 2004. Komisia z toho vyvodzuje, že k tomuto dátumu nemohol žalobca nevedieť, že jeho sťažnosť je predmetom preskúmania, čo vylučuje akúkoľvek hypotézu o nečinnosti.

52 Po tretie Komisia zdôrazňuje, že akty, ktoré mohla doteraz prijať, spadajú do rámca fázy predbežného, ktorá jej umožňuje prijať jeden z aktov stanovených v článku 4 ods. 2, 3 a 4 nariadenia č. 659/1999, konkrétne prijatie rozhodnutia, že predmetné opatrenia nepredstavujú pomoc alebo že ide o zlučiteľnú pomoc, alebo že musí začať formálne konanie na základe článku 88 ods. 2 ES. Na začiatku tohto konania by teda žalobca mal možnosť predložiť takto prijatý akt na kontrolu Súdu prvého stupňa.

53 Po štvrté Komisia uvádza, že nie je povinná dodržať žiadne lehoty pri analyzovaní neoznámenej pomoci. Lehota uvedená v rozsudku Súdneho dvora z 11. decembra 1973, Lorenz (120/73, Zb. s. 1471) sa totiž nevzťahuje na neoznámenú pomoc (rozsudok Gestevisión Telecinco/Komisia, už citovaný, bod 78). Pre neoznámenú pomoc článok 10 ods. 2 nariadenia č. 659/1999 stanovuje, že Komisia môže alebo musí požiadať členský štát o informácie pred začatím formálneho konania.

54 Iste, nariadenie č. 659/1999 ukladá Komisii, aby bez odkladu preskúmala skutočnosti, ktoré sú jej zaslané, keďže primeranosť takéhoto preskúmania sa musí posúdiť vo svetle okolností a kontextu každého prípadu (rozsudok Gestevisión Telecinco/Komisia, už citovaný, bod 75). Nemá však povinnosť poskytnúť sťažovateľom detailné vysvetlenia o prebiehajúcom vyšetrovaní.

55 V prejednávanom prípade bola dĺžka správneho konania približne jedenásť mesiacov od prijatia dôvernej verzie sťažnosti a deväť mesiacov od prijatia jej nedôvernej verzie. Vzhľadom na okolnosti a kontext prípadu nie je táto lehota neprimeraná. Komisia zdôrazňuje štyri osobitné ťažkosti, s ktorými sa stretla pri vybavovaní sťažnosti:

— predmetná údajná pomoc sa týka komplexného odvetvia (osobná letecká preprava a letiskové služby),

— poskytovateľmi údajnej pomoci boli spoločnosti, v ktorých vlastnili subjekty verejnej moci rôzne podiely, čo členskému štátu a Komisii komplikovalo zber informácií týkajúcich sa dohôd medzi týmito poskytovateľmi a Ryanairom,

— bolo zložité overiť, či označená pomoc vyplývala zo štátnych zdrojov alebo sa mohla pripísať štátu,

— v sťažnosti žalobca vyzval Komisiu, aby podnikla vyšetrovanie v troch spoločnostiach vykonávajúcich správu letiskových infraštruktúr, ktoré boli identifikované len podľa názvu letiska, ktoré tieto spoločnosti prevádzkovali, čo znamenalo značnú doplnkovú prácu zo strany Komisie.

56 Komisia usudzuje, že po tom, ako ju žalobca vyzval, konala s náležitou starostlivosťou.

57 Komisia vyvodzuje z chronológie konania, že v čase podania tejto žaloby (5. októbra 2004) žalobca nemohol nepoznať stav vyšetrovania. Vzhľadom na lehotu danú talianskym orgánom na odpoveď nemohol žalobca rozumne počítať s prijatím stanoviska Komisie pred 5. októbrom 2004. Komisia získala informácie od talianskych orgánov 7. októbra 2004 a doplnkové informácie 9. novembra 2004.

58 Napokon pokiaľ ide o údajné porušenie zásady riadneho úradného postupu, Komisia usudzuje, že tento žalobný dôvod je novým, a preto neprípustným žalobným dôvodom, pretože bol po prvýkrát uvedený až v replike.

*Posúdenie Súdom prvého stupňa*

59 Na úvod je namieste uviesť, že argumentácia týkajúca sa porušenia zásady riadneho úradného postupu nebola výslovne rozvinutá v štádiu podania žaloby. Táto

argumentácia je však úzko spojená s argumentáciou o prekročení primeranej lehoty pri preskúmaní sťažnosti, ktorá predstavuje jediný žalobný dôvod žaloby. Túto argumentácia preto nemožno považovať za nový žalobný dôvod v zmysle článku 48 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa a v dôsledku toho je prípustná.

60 Je dôležité overiť, či v čase požiadania Komisie v zmysle článku 232 ES mala Komisia povinnosť konať.

61 Komisia je v rozsahu, v akom má výlučnú právomoc posúdiť zlučiteľnosť štátnej pomoci so spoločným trhom, povinná v záujme náležitej aplikácie základných pravidiel Zmluvy týkajúcich sa štátnej pomoci vykonať náležité a nestranné preskúmanie sťažnosti, ktorá označuje existenciu štátnej pomoci nezlučiteľnej so spoločným trhom. Z toho vyplýva, že Komisia nemôže donekonečna predlžovať predbežné skúmanie štátnych opatrení, ktoré sú predmetom nejakej sťažnosti, ak súhlasila s tým, tak ako v prejednávanom prípade, že podnikne takéto preskúmanie požiadaním dotknutého členského štátu o informácie. Primeranosť dĺžky skúmania sa musí posúdiť v závislosti od okolností každého prípadu a najmä od jeho kontextu, rôznych procesných štádií, ktoré musí Komisia vykonať, a od zložitosti prípadu (rozsudky Gestevisión Telecinco/Komisia, už citovaný, body 72 až 75, a TF1/Komisia, už citovaný, body 73 až 75).

62 V prejednávanom prípade bola sťažnosť žalobcu doručená Komisii 29. decembra 2003. V čase, keď bola Komisia vyzvaná v súlade s článkom 232 ES, t. j. 11. júna 2004, skúmanie sťažnosti trvalo menej ako šesť mesiacov.

63 Prípad je bez pochýb zložitý a obsahuje určité nóvum napriek prijatiu rozhodnutia 2004/393 približne tri mesiace po tom, ako žalobca podal sťažnosť.

64 Medzi ťažkosti uvedené pri skúmaní sťažnosti možno uviesť, že táto sťažnosť sa týkala viacerých talianskych letísk bez toho, aby osobitne označila všetkých poskytovateľov pomoci. Aj keď sa sťažnosť vzťahovala menovite na spoločnosti so.ge.a.al, Saga a Aeroporti di Roma, správcov letísk v Alghero, Pescara a v Ríme, žalobca takisto vyzval Komisiu, aby rozšírila jej vyšetrovanie na dohody uzavreté medzi Ryanairom a inými talianskymi letiskami, predovšetkým v Trévise, Pise a v Bergame (Orio al Serio). Konkrétne tento účel overiť prítomnosť verejných zdrojov prinútil talianske orgány, aby požiadali o dodatočnú lehotu dvoch mesiacov na identifikáciu správcov predmetných letísk.

65 Okrem toho Komisia po doručení sťažnosti žalobcu nezostala nečinná. Po tom, ako získala od žalobcu nedôvernú verziu jeho sťažnosti, 9. júla 2004 požiadala talianske orgány o informácie. Ich odpoveď bola doručená Komisii 7. októbra 2004 akoby súčasne s uplynutím lehoty na podanie žaloby.

66 Iste, Súdu prvého stupňa nebolo ponúknuté žiadne vysvetlenie umožňujúce porozumieť, prečo Komisia čakala viac ako štyri mesiace na doručenie nedôvernej verzie sťažnosti talianskym orgánom a na požiadanie o poskytnutie informácií. Bez ohľadu na toto meškanie však zostáva celková dĺžka vyšetrovania nižšia ako je dĺžka podobne zložitých prípadov, v ktorých Súd prvého stupňa zistil existenciu nezákonnej nečinnosti. V tejto súvislosti je namieste pripomenúť, že dĺžka vybavovania sťažností v už citovaných veciach Gestevisíon Telecinco/Komisia a TF1/Komisia bola v prvej z týchto vecí 47 mesiacov na prvú sťažnosť a 26 mesiacov na druhú a v druhej veci 31 mesiacov.

67 Tieto skutočnosti posudzované spoločne neumožňujú usúdiť, že v čase výzvy prekročila dĺžka preskúmania sťažnosti hranice primeranej lehoty.

68 Žaloba sa preto musí zamietnuť.

## O trovách

69 Podľa článku 87 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže žalobca nemal vo veci úspech, je opodstatnené zaviazať ho na náhradu trov konania v súlade s návrhom Komisie.

Z týchto dôvodov

SÚD PRVÉHO STUPŇA (štvrtá komora)

rozhodol a vyhlásil:

**1. Žaloba sa zamieta.**

**2. Žalobca je povinný nahradiť trovy konania.**

Legal Lindh Vadapalas

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 10. mája 2006.

Tajomník Predseda komory

E. Coulon H. Legal